

แนวปฏิบัติของการจัดการยาความเสี่ยงสูงในระบบยา

High Alert Drugs โรงพยาบาลเจ็ดเสมียน	Drug Generic Name Morphine sulfate injection 10 mg/1 ml
	Trade name -
	Class Opioid analgesic
ข้อบ่งใช้	
- บรรเทาอาการปวดรุนแรง - รักษาภาวะหัวใจห้องล่างซ้ายวายเฉียบพลัน โดยลดแรงดัน preload	
ข้อห้ามใช้	
1. ผู้ป่วยที่มีภาวะกตการหายใจ ผู้ป่วยที่เป็นโรกระบบทางเดินหายใจบกพร่องรุนแรง หืดหลอดลม 2. ผู้ป่วยที่มีอาการบาดเจ็บที่ศีรษะ ภาวะความดันในกะโหลกศีรษะ และ/หรือ ในช่องไขสันหลังสูง 3. ผู้ป่วยที่ลำไส้ไม่ทำงาน (Paralytic ileus หรือ gastrointestinal obstruction) 4. ผู้ป่วยโรคหัวใจวายที่มีสาเหตุจากโรคปอดเรื้อรัง หัวใจเต้นผิดจังหวะ 5. ผู้ป่วยที่มีอาการสั่นเพื่อเหตุขาดสุรา (delirium tremens) 6. ผู้ป่วยที่มีภาวะชัก 7. ผู้ที่แพ้ยา Morphine sulfate หรือส่วนประกอบอื่นในตำรับ 8. ห้ามดื่มสุรา หรือสิ่งที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ ในระหว่างการใช้นี้ 9. ห้ามใช้ยาเมื่อมีตะกอนเกิดขึ้น หรือสีเหลืองเข้มขึ้น	
ขนาดยาที่ใช้	
กรณีบรรเทาปวด IM หรือ SC: - ผู้ใหญ่: ครั้งละ 5-10 mg ทุก 4 ชั่วโมง โดยปรับขนาดยาตามความจำเป็น และการตอบสนองของผู้ป่วย และสามารถให้ได้ขนาด 5-20 mg ทุก 4 ชั่วโมง - เด็ก: หากจำเป็นอาจฉีด SC ครั้งละ 0.1 mg/kg ทุก 4 ชั่วโมง IV push (ผู้ใหญ่): ครั้งละ 5-20 mg ทุก 4 ชั่วโมง โดยเจือจางยาใน SWFI ให้มีความเข้มข้น 0.5-5 mg/ml และฉีดเข้าหลอดเลือดดำอย่างช้าๆ นาน 4-5 นาที IV infusion (ผู้ใหญ่): เจือจางยาด้วย D5W หรือ NSS ให้มีความเข้มข้น 0.1-1 mg/ml อัตราเร็ว 0.8-10 mg/hr (usual range 20-50 mg/hr)	
แนวทางการสั่งจ่าย	
1. แพทย์เท่านั้นที่มีสิทธิ์ในการสั่งยา 2. ห้ามใช้คำย่อในการสั่งจ่าย 3. Double check ชื่อผู้ป่วย ชนิด ขนาดยาและวิธีบริหารยา 4. ต้องเขียนใบยาเสพติด 5 (ยส.5) กำกับทุกครั้ง และเป็นแพทย์คนเดียว 5. สั่งจ่ายด้วยวาจาได้เฉพาะกรณีฉุกเฉิน และลงบันทึกทันทีที่ทำได้	

High Alert Drugs โรงพยาบาลเจ็ดเสมียน	Drug	Morphine sulfate injection
	Generic Name	10 mg/1 ml
	Trade name	-
	Class	Opioid analgesic
แนวทางการจ่ายยาและเก็บรักษา		
<p>1. การจ่ายยา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้องอ่านฉลาก 2 ครั้ง มีการตรวจซ้ำชื่อผู้ป่วย ชนิด ขนาดยาและวิธีบริหารยา - ส่งมอบยาเมื่อมีใบยาเสพติด 5 (ยส.5) ที่มีชื่อผู้ป่วย ชื่อยา ขนาดยา และวิธีใช้ที่ชัดเจน, วันที่ใช้ยา และมีแพทย์เซ็นรับรองการสั่งใช้ หรือเมื่อมีการนำชาก amp ยาที่มีการใช้แล้ว พร้อมใบยส. 5 ที่มีข้อมูลครบถ้วนมาเปลี่ยน amp ใหม่จากห้องยา - ส่งมอบยาที่มีการติดแถบ Sticker สีแดงที่มีคำว่า “ยาความเสี่ยงสูง HIGH ALERT DRUG” บนภาชนะบรรจุยา - ส่งมอบยาพร้อมแนบเอกสารคำแนะนำการติดตามผู้ป่วย หรือเหตุการณ์ที่ต้องรายงานแพทย์ <p>2. เก็บยาในตู้เข้าถึงได้ยาก แยกจากยาทั่วไป และล็อกกุญแจเสมอ มีป้ายแสดงชื่อที่แตกต่างจากยาอื่น และมีป้ายบ่งชี้ “High Alert Drug” หรือ “ยาความเสี่ยงสูง” ให้เห็นชัดเจน</p> <p>3. เก็บที่อุณหภูมิต่ำกว่า 25 องศาเซลเซียส และเก็บให้พ้นแสง</p>		
แนวทางการเตรียม		
<p>1. ตรวจสอบ 2 บุคคล หรืออย่างน้อย 2 ครั้ง (ในกรณีขาดบุคลากร) ในการหยิบยา การคำนวณขนาดยา และจัดเตรียมยา</p> <p>2. การให้ยาแบบ IV push ควรเจือจางยาใน SWFI ให้มีความเข้มข้น 0.5-5 mg/ml</p> <p>3. การให้ยาแบบ IV infusion (ผู้ใหญ่) ควรเจือจางยาด้วย D5W หรือ NSS ให้มีความเข้มข้น 0.1-1 mg/ml</p> <p>4. Morphine 1:5 หมายถึง ใช้ยา Morphine 20 mg (2 amp) เจือจางในสารละลาย 98 ml Morphine 1:10 หมายถึง ใช้ยา Morphine 10 mg (1 amp) เจือจางในสารละลาย 99ml</p> <p>5. เมื่อเตรียมยาเสร็จ ผู้เตรียมต้องแปะฉลากที่มีชื่อผู้ป่วย ชื่อยา ขนาดยา และวิธีบริหารยาที่เตรียม ลงบนฉลากขวดสารละลายที่เตรียมทุกครั้ง พร้อมเซ็นชื่อผู้เตรียมยาบนฉลากด้วย</p>		
แนวทางการบริหารยา		
<p>1. ตรวจสอบขนาด และความแรงของยาที่เตรียมให้ตรงกับคำสั่งแพทย์ก่อนให้ยา โดยการตรวจสอบ 2 บุคคลหรือตรวจสอบ 2 ครั้ง โดยเว้นระยะเวลาการตรวจสอบ</p> <p>2. การให้ยาแบบ IV push ฉีดเข้าหลอดเลือดดำอย่างช้าๆ ไม่ต่ำกว่า 4-5 นาที ในระหว่างการให้ยาผู้ป่วยควรรออยู่ในท่านอน</p> <p>3. การให้ยาแบบ IV infusion ควรให้ยาผ่าน infusion pump</p> <p>4. หลังผสมแล้วควรใช้ภายใน 24 ชั่วโมง</p>		
แนวทางการติดตามการใช้ยา		
<p>1. การติดตามผลการใช้ยา ได้แก่ heart rate, respiratory rate, blood pressure, mental status, pain score และ sedation score</p> <p>หมายเหตุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรณี IV push; ติดตามทุก 5 นาที จำนวน 4 ครั้ง จากนั้น ทุก 30 นาที จำนวน 2 ครั้ง - กรณี IV infusion; ติดตามทุก 1 ชั่วโมง จำนวน 4 ครั้ง จากนั้นติดตามทุก 4 ชั่วโมง - กรณี SC หรือ IM; ติดตามทุก 15 นาที จำนวน 4 ครั้ง จากนั้น ทุก 30 นาที จำนวน 2 ครั้ง 		

High Alert Drugs โรงพยาบาลเจ็ดเสมียน	Drug Generic Name	Morphine sulfate injection 10 mg/1 ml
	Trade name	-
	Class	Opioid analgesic
	แนวทางการติดตามการใช้ยา (ต่อ)	
Sedative score 0 = ไม่ง่วงเลย อาจนอนหลับตา แต่รู้ตัว ตื่นอยู่ พูดคุยโต้ตอบได้ 1 = ง่วงเล็กน้อย นอนหลับๆ ตื่นๆ ปลุกตื่นง่าย ตอบคำถามได้อย่างรวดเร็ว 2 = ง่วงพอควร อาจหลับตาอยู่ แต่ปลุกตื่นง่าย พูดคุยได้สักครู่ก็หลับ 3 = ง่วงอย่างมาก ปลุกตื่นยากมาก หรือไม่ตื่น ไม่ได้ตอบ S = กำลังหลับพักผ่อน สามารถปลุกตื่นได้ไม่ยาก ไม่ต้องการยาแก้ปวด 2. ตรวจสอบอัตราเร็วในการให้ยาของ infusion pump อย่างน้อยแวนละ 1 ครั้ง 3. ตรวจสอบบริเวณที่แทงน้ำเกลือ หากมียารั่วออกนอกหลอดเลือด อาจทำให้เกิดเนื้อเยื่อตายได้		
อาการที่แสดงว่าอาจมีระดับยาสูง ต้องเพิ่มความระมัดระวัง ติดตามผล หรือแจ้งแพทย์		
1. HR น้อยกว่า 60 ครั้ง/นาที 2. BP น้อยกว่า 90/60 mmHg 3. หายใจลำบาก 4. Miosis (รูม่านตาขนาดเล็กกว่า 2 mm) 5. Sedation score = 2 + RR น้อยกว่า 10 ครั้ง/นาที		

เอกสารอ้างอิง

Lacy CF, Armstrong LL, Goldman MP and Lance ll. Drug Information Handbook International. Version 4.2.1 (891) USA: Lexi-Comp; 2023.

คณะกรรมการเภสัชกรรมและการบำบัด โรงพยาบาลศิริราช. คู่มือการใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูง. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: 2560.

เอกสารกำกับยา Morphine sulfate injection